
Acknowledgements

Dankwoord

En dan is het ineens afgelopen. Meer dan vijf jaar werk opgeschreven, opgepimpt en uitgeprint. Het was toch wel een hele bevalling. Een PhD doen is vooral in het begin ontzettend leuk en afwisselend. Veldwerk plannen, schelpdieren opensnijden, vergaderen met projectpartners in Duitsland, oneindig veel lezen, koffie drinken met deze of gene (netwerken), heel veel cursussen volgen en presentaties voorbereiden voor symposia in verre landen die ik anders nooit zou bezoeken. Zolang het contract duurde, was het een mooie tijd. Maar die tijd was voorbij voor ik het wist. Vrienden promoveerden en verhuisden, de lunchtafel werd leger, het werk zwaarder en de inkomsten droogden op. En er moest ook nog steeds een boek geschreven worden. Maar met geklaag wil ik mijn PhD niet eindigen en mijn dankwoord niet beginnen. Hoe leuk en moeilijk het ook is geweest, het afronden van dit project betekent het afronden van de grootste uitdaging uit mijn leven. En daar ben ik best wel een beetje trots op. Thomas zei in zijn dankwoord dat zijn PhD hem verrijkt heeft. Daar ben ik het volledig mee eens. Nog nooit heb ik zoveel fouten zelf gemaakt en zelf opgelost, dingen moeten aanpakken waar ik bang voor was of niet moeten opgeven wanneer ik dat zou willen. Nog nooit heb ik zo veel mensen ontmoet die zoveel van hun vak houden en zo ontzettend hard werken om maar die ene belangrijke vraag te kunnen beantwoorden. En nog nooit heb ik meer geleerd over mijzelf en over de wetenschap dan dat ik in deze tijd gedaan heb. Al met al heb ik op Texel en bij het NIOZ een prachtige tijd gehad en daar wil ik heel wat mensen voor bedanken.

First of all, David. I am so grateful to you for so many things that I don't even know where to start. When I was shopping around for a master project at NIOZ, I choose your and Jenni's project because of your enthusiasm for the topic. I think we already agreed at this point that parasites and diseases can be just as important in ecology as predation and competition (which I figured out during my first master project on the disease ecology of barnacle geese). Although I broke my arm and a lot of experiments totally failed, you convinced me to push through and conduct one final experiment, which resulted in my first peer-reviewed publication written together with Jenni and Jan. After this you offered me a PhD position in your group, for which I am still thankful. I learned a lot from you during this whole PhD trajectory, from everything what belongs to writing scientific papers, to the choices for personal development and the planning of future research proposals. Thank you very much for all your advice and to help me through this steep learning curve. Jaap, ook jou moet ik bedanken voor het vertrouwen dat je me hebt gegeven over het gehele traject, al je statische adviezen en goede suggesties voor tekstwijzingen. Ik waardeer het echt enorm dat ik bij je huis mocht langs komen terwijl je ziek was op het moment suprême dat ik mijn proefschrift moest gaan inleveren. Ook al vindt je misschien dat ik geen echte bioloog ben (in de zin dat ik niet in mijn vakantie met pocketgids en verrekijker naar diersoorten speur), ik hoop dat ik je toch heb weten te overtuigen dat ik de theorie achter de natuur wel heel leuk vind. Henk, ook jou moet ik bedanken voor het vertrouwen dat je in mij hebt gehad gedurende mijn PhD. Ik kon altijd bij je terecht met een probleem of een vraag en dat waardeer ik zeer. Ook vond ik goed dat je de statische cursussen verplicht hebt gemaakt voor COS PhD-studenten. Ik heb enorm veel geleerd van Alain en Elena (ook jullie bedankt) en had nooit zo zelfstandig kunnen werken zonder die cursussen gevolgd te hebben.

Then, dear project partners of BMBF, NWO-ZKO project 839.11.002. Thank you so much for all your patience, time and effort to see this project coming to a good end. The many papers we wrote together on the ecological and evolutionary process in the Wadden Sea have definitely demonstrated that a bilateral partnership between NIOZ and AWI can work out great! David, thanks for writing the proposal, trusting me with the job and being the general supervisor and project head. The German AWI partners, Mathias and Christian, thank you for welcoming me so often at your institute on Sylt, your inspirational ideas and the feedback on so many versions of different manuscripts. It has always been really nice meeting you and to have so many scientific discussions from which I learned a lot. Pieterella, jij bent gedurende de eindfase van mijn project steeds belangrijker geworden. Jij bent altijd zo recht door zee, dat is meestal heel verfrissend en

soms een beetje grappig. Jij bent ook echt een inspiratie voor me geworden vanwege je nauwkeurigheid (PietLut) en je creativiteit. Zelfs de kleinste typo's wist jij na 15 versies nog op te sporen. Ook bedankt voor al je prachtige tekeningen in Hoofdstuk 2 en Hoofdstuk 10. Kees, ondanks dat de timing van het project niet helemaal gelegen kwam, vond ik het toch heel fijn dat we een aantal meetings samen kunnen meemaken en elkaar persoonlijk kunnen leren kennen. Ik vind het werk dat je doet heel goed, vond het heel leuk om met je mee te gaan naar de meeuwenkolonie en het meeuwenproject samen op te starten. Hopelijk komt er nog een mooi staartje aan. Marieke and Felicitas, although you are not official members of my project group, it has been great to meet so often and to share the experiences we had with our pet parasites. Marieke, de vele (Skype) gesprekken waren voor mij echt een steun in de rug. I wish you the best of luck finishing your PhDs and I am really looking forward to reading your dissertations!

Dear (previous) members of the Parasite Ecology group, David, Jenni, Anne-Karin, Reinier, Dave, Sarah, Mirjana, Annabelle, Jarco, Carlos, Romy, Boukje, Peter, Caroline, Celine and Onno, also thank you so much for all your help and company during my PhD project. Whenever I needed assistance in the field or the lab, you were always there to help out. I also very much enjoyed our Thursday meetings and the book discussions we had. Some of your (Msc) projects were really successful and without your hard work some chapters in this thesis did not exist! Jenni, also a special thanks to you. Our relationship was like a rollercoaster, but since our time in Russia I know it's all good. I wish you all the luck and strength with finishing your PhD and if I can do something I will be there for you.

Dear colleagues of the Coastal Systems department (previously MEE) Henk, Jaap, Theunis, Jan v. G., David, Pieternella, Jan D., Kees, Katja, Eelke, Tanya, Allert, Roos, Matthijs, Tamar, Sjoerd, Jacintha, Piet v. d. H., Rob D., Hans, Roeland, Thomas O., Jim, Andreas, Lodewijk, Jenni, Sarina, Sander, Sieme, Ewout, Eva, Emma, Estefania, Susanne, Ginny, Simone, Thomas L., Anne, Anita, Job, Maarten, Niamh, Lise, Loran, Dennis, Jorge, Irene, Gerhard, Karsten, André, Giovanni, Marc, Piet R., Paolo, Eric, Gerard, Magda and Rob W. Thank you so much for being my NIOZ family. It was always nice to learn from each other's work on Thursdays and to get feedback on my parasite presentations, which were for some of you really another field of research. I also liked the many courses, coffee breaks, bbq's, borrels, and NIOZ science days we spent together. I learned a lot from you and your endless enthusiasm for science and I hope this homey feeling in the COS department will stay forever. Lodewijk, aan jou een speciaal dankje als office buddy. Hoe vaak ik jou niet om hulp gevraagd heb met R, Photoshop, QGis en alle andere lastige software programma's! Ook qua organisatie van dit hele proefschrift en de verdediging ben ik je heel wat dank verschuldigd. Dan zijn er nog een aantal lieve mensen naast de COS-afdeling van het NIOZ die ik niet wil vergeten. De mannen van het klusteam en de fuik, de vrouwen van de receptie: bedankt dat jullie altijd voor mij klaar stonden voor de steun vooral gedurende de laatste fase van het project. Jolanda, bedankt dat je me zo'n belangrijke rol hebt toegedicht bij de promotie van het NIOZ. De fotoshoot en het filmpje zijn ontzettend goed gelukt met dank aan Dan, Arold en John.

My time at NIOZ and Texel could have never been the same without so many nice friends around. Richard, Lennart en Selma, met jullie is het hele avontuur begonnen. De pizza avonden, het schaatsen en de gin-tonics zou ik nooit vergeten. Jammer dat jullie het eiland zo vroeg in mijn PhD tijd moesten verlaten. Also, the clan of the Potvis of the Summer 2011 (I'm not so sure about the year, but I'm sure you all know which year I mean), especially Fokje, Michiel, Anja, Kristina, Andreas, Santi, Amrit, Felix and Selma. It was a summer to never forget and with many of you I stayed friends after. Later, also Sarina, Nol (Marc), Niamh, Sjoerd, Alex, Freek, Dennis, Marten, Eva and Jessica joined the club and this nice addition created our crazy lunch table. We did so many nice things together as going to festivals, running dinners, Sinterklaas, birthday parties, concerts of the Jug Bros and de Slock. And with some of you I even wrote papers! I had a lot of fun with you guys and I it makes me so sad this time with all of you together came to an end, but I will never

forget it. Lise, jij bent ook een echte steun geweest gedurende mijn PhD. Het was altijd heel gezellig om samen met je te eten en ons leven door te spreken. Dat was altijd heel verhelderend voor mij. Heel veel succes nog met je PhD! Andreas, ook een speciaal bedankje aan jou, voordat je er voor mij was in goede en slechte tijden. Heel veel succes met je laatste loodjes! Daarna kan je alles loslaten en weer vrolijk het leven tegemoet gaan! Also, I have to thank all my room mates for the unforgettable time I had during my PhD. Kristina, I think we both agree that we are the perfect roommates for each other! The many nights with good talks and red wine, dancing in the Slock, Milka and camomile tea on the couch and a lot of other precious times I had with you, I will never forget. Toen ik naar Den Hoorn verhuisde woonde ik met Carola, Selma Fenneke, Anna, Pasquale, Alex, Nadine, Kris, en Lodewijk. Het is prachtplek om te wonen en met jullie erbij was het helemaal fijn! Ik heb zoveel genoten van de gezelligheid, het lekkere eten, de rust, de feestjes, de muziek en de gezellige (meiden)avonden. Carola, een speciaal bedankje aan jou. Jij hebt echt laten zien altijd voor mij klaar te staan. Je bent echt superlief en een tophuisgenoot met klus- en tuinier talent. Ik wens je alle geluk en kracht om je PhD tot een mooi einde te brengen en ik weet zeker dat het je ook gaat lukken! Sporten was ook heel belangrijk voor me gedurende mijn PhD. Bedankt volleybalteam (Dennis, Marc, Andreas, Fokje, Marin), voetballers (Kristina, Leandro en birdwing), runners (Niamh, Eva, Kristina) en stoere boardchicks (Carola, Selma, Pasquale, Eva) voor alle mooie momenten! Ook wil ik mijn collega's van Paal 9 bedanken, voor de mooie tijd en de geslaagde re-integratie na de maanden van eenzaamheid achter mijn bureau. Jullie zijn een topteam en ik heb heel veel van jullie geleerd!

Dan wil ik ook niet mijn leven oude vrienden vergeten, waarmee ik veel te weinig tijd heb doorgebracht in de laatste tijd. Fokje (Top paranimf!), Daniek, Pia, Marleen, Mirjam, Liesbeth, Elzemiek, Sabine, Franzi, Frederike en de jongens en meiden van de Moddermanlaan Freek, René, Tiemen, Luuk, Marcel, Joost, Mirko, Linda, Nikki en Rachel. Bedankt voor jullie vriendschap door al die jaren heen in goede en slechte tijden. Ik weet dat ik jullie veel te weinig aandacht heb gegeven gedurende mijn PhD op Texel, maar ik wil jullie snel allemaal bezoeken als dit allemaal achter de rug is. Ik ben trots dat jullie mijn vrienden en vriendinnen zijn en ik hou heel veel van jullie.

Dan nog meer mensen waarvan ik hou: papa, mama, Jeroen en Stefan. Ook al begrijpen jullie er niet veel van wat ik nou precies allemaal doe, jullie steunen me altijd volledig. Dus ook met die gekke PhD. Bedankt voor jullie goede adviezen, raad, daad en liefde. We zijn misschien een beetje een gekke familie, omdat we nou eenmaal allemaal verschillend zijn, maar ik denk dat we dat als onze kracht moeten zien en niet als onze zwakte. Ik hou oneindig veel van jullie en ik hoop nog vele mooie momenten met jullie te delen. Opa's en oma's, jullie kunnen dit belangrijke moment in mijn leven helaas niet meer meemaken, maar ik weet dat jullie heel trots op me zouden zijn geweest en dat is een heel fijn gevoel. Jullie zijn voor altijd in mijn hart. Anja, Anna en Ruben. Jullie heb ik de laatste jaren weer een beetje opnieuw leren kennen nu we allemaal volwassen levens leiden. Het was heel fijn om steun van jullie te ontvangen vooral in de laatste fase van mijn PhD. Het is geweldig om jullie als tante, nicht en neef te hebben en ik ben ook heel trots op jullie om wat jullie die laatste tijd allemaal gepresteerd hebben! Meine Schwiegereltern, Sylvia und Achim, mein Schwager und meine Schwägerin, Nils und Michelle. Danke für Eure Unterstützung und dass ihr mich so herzlich in Eurer Familie aufgenommen habt.

Then, finally, mijn lievie. You are the one who had to go through it all - the ups, but definitely also the downs. Ever since I met you I was already head down in my PhD and everyone knows it is a great accomplishment for a partner to sing this one out. You have comforted me in the most difficult moments, cheered me up, distracted me with the most awesome holidays and surftrips with Molly and loved me like no-one ever did before. You even went on a sampling trip to Greece with me, driving and dissecting for hours without ever finding the rewarding parasites. I love you lief, thanks for all your patience, hugs and love. Now it is all over, and it is time to make the dream come true.